

Flygande svanar

Bo Dahlner

Flygande svanar, Facit nr 337, har tryckts åtminstone vid fyra tillfällen och det gavs ut för första gången ut 1942. Frimärket trycktes sedan 1953, 1968 och 1979. Men kan man se skillnad på de olika tryckningarna? Jag visar i artikeln att man kan det.

Det första märket som trycktes 1942 såldes i ett handgjort häfte (H 45). Det hade tryckts på s.k. D-papper, ett tunt papper med en ytvikt på 65 g/m². Pappret användes fram till 1971. Frimärket hade 4-sidig tandning och med en vacker matt ultramarinblå färg.

Utkom 1942

Den andra utgivningen skedde 1953 och även nu trycktes frimärket i ett häfte (H103), men med 3-sidig tandning. Även detta frimärke trycktes på D-papper. Frimärket har en ultramarinaktig blå nyans som skiljer sig från 1942 års utgivning. Frimärkena från 1953 torde ha varit slutsålt i slutet av 1960-talet.

Den tredje utgivningen skedde 1968 och gavs ut i häfte (H 212A). Även denna gång användes D-papper med blank gummering. Nyansen skiljer sig något från 1953 års utgivning. Jag har bedömt nyansen vara Men man kan se skillnad på 1953 års och 1968 års utgåvor genom att färgnyanserna är olika. 1953 års utgåva är ultramarinblå, medan nyansen på 1968 års utgåva är ultramarinaktigt blå. Färgen kan uppfattas som mörkare än 1953 års utgivning. Dessutom är papperet i 1953 års utgåva mer gråaktigt än utgåvan från 1968. Utgåvan från 1968 kan ha använts till början av 1980-talet.

Utkom 1953

Utkom 1968

Utkom 1979

Enligt Philateliakatalogen finns även märken med oavsiktlig gul fluorescens, D_f-eller G_f papper. Jag har ännu inte funnit några sådana märken. I varje fall torde dessa märken ha tryckts vid flera tillfällen. Det finns en variant på H212A som de benämner H212Ab som har en annan gummering.

1974 hade man börjat använda ett ofluorescerat papper från Klippan som i den filatelistiska litteraturen kallats G-papper. Det är ett tjockare papper än D-papper med en ytvikt på 80 g/m². D-pappret är genomskinligt och har en tydlig vira. G-pappret är vitare och ej genomskinligt och saknar vira.

Den fjärde utgivningen skedde 1979 även denna i häfte och med Facit-nummer (H 212B). Färgnyansen var inte densamma som 1968 utan rent blå – ultramarinaktigt blå. Den här gången trycktes frimärket på G-papper. Enligt uppgift lär frimärket även tryckts under 1980-talet. Det är lätt att skilja ut frimärken från 1979 från de tidigare utgåvorna eftersom G-pappret är vitare, ej genomskinligt och saknar vira. Nyansbenämningarna för 1968 och 1979 års märken är mina egna.

Sammanfattning

Facit-nr	Nyans	Gummering	Papper	Häfte nr	Utkomstår
337C	Matt ultramarinblå		D-papper	H 45	1942
337B	Ultramarinblå	Blank	D-papper	H 103	1953
337B	Ultramarinaktigt blå	Blank	D-papper	H 212A	1968
337B	Blå-ultramarinaktigt blå	Osynlig	Vitt G-papper	H 212B	1979

Referenser:

Sverigekatalogen 1988-89, Sveriges Filatelist-förbund
 Philatelia-katalogen 1996
 Atlas Häften AB i Lund